

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7To/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623010087
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Margaréta Jurková Žoldáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7623010087.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margaréty Jurkovej Žoldákovvej a sudcov JUDr. Miroslava Osifa a Ing. JUDr. Milana Husťáka, na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. júna 2023, v trestnej veci proti obžalovanému ml. U. T. pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 15.3.2023 sp. zn. 4T/13/2023 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. zamietá odvolanie prokurátora.

odôvodnenie:

Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom zo dňa 15. marca 2023 sp. zn. 4T/13/2023 uznal obžalovaného ml. U. T. vinným pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že

dňa 10. septembra 2022 v čase okolo 19:50 h v obci H., okres X. A. Q., na autobusovej zastávke pri rómskej osade N., v smere jazdy od obce H. na obec F., rozbil vonkajšiu sklenenú výplň okna autobusu zn. G. I. evidenčného čísla KE XXX G. o rozmere 120 x 80 cm tým, že hodil kameň do pravej zadnej časti autobusu, čím pre poškodeného spol. eurobus, a. s., G.: XXXXXXXX, spôsobil škodu vo výške 2.040,50 eur.

Súd podľa § 98 písm. a) Tr. zák. upustil od potrestania obžalovaného ml. U. T..

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal obžalovaného ml. U. Dunku zaplatiť poškodenému B. Y., X. A. X, XXX XX Košice, IČO: XX XXX 079, škodu vo výške 2.040,50 eur.

Proti tomuto rozsudku po jeho vyhlásení, odôvodnení a po poučení o možnosti podať opravný prostriedok, okresný prokurátor podal odvolanie, v ktorom uvádza nasledovné.

Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu Spišská Nová Ves vyplýva, že súd pri upustení od potrestania obžalovaného prihliadol na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pričom konštatoval, že obžalovaný sa v minulosti nedopúšťal protiprávnej činnosti, kedy konania by boli z dôvodu nedostatku veku odložené, či zastavené. Konštatoval, že v evidencii Sociálnej kurately je vedený od roku 2019 v súvislosti s priestupkom proti majetku, čo korešponduje aj s výpisom z ústrednej evidencie priestupkov.

S vyššie uvedenými dôvodmi okresného súdu o upustení od potrestania mladistvého obžalovaného prokurátor nesúhlasil, nakoľko hodnotenie osoby páchatel'a a jeho pomerov má veľký význam pri upustení od potrestania. Nie každému mladistvému páchatel'ovi trestného činu, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný, postačí upustiť od potrestania.

Po citovaní ustanovení uvedených v § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a § 97 ods. 1, ods.3 Tr.zák. uviedol, že účelom trestu u mladistvého páchatel'a je, že trest má pôsobiť na predchádzanie protiprávnych činov a primerane chrániť spoločnosť.

Ide o primárnu zásadu, podľa ktorej je účelom trestu ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestného činu, vyjadrená vo forme represie. Cieľom uplatňovania tejto zásady je uložiť páchatel'ovi trestného činu trest, ktorý by mal byť určitou formou odplaty spoločnosti, a to vo forme ujmy na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného, ktorú môže uložiť len súd podľa Trestného zákona za spáchaný trestný čin, pričom ujma nie je účelom trestu, ale iba prostriedkom, ako ho dosiahnuť. Okrem odplaty odsúdenému ide spoločnosti vo vyjadrenom treste aj o jej ochranu, teda o zabránenie v páchaní trestnej činnosti a, samozrejme, o prevenciu, a to v podobe individuálnej prevencie, t. j. pôsobenia na odsúdeného sankciou tak, aby v budúcnosti viedol riadny život, ako aj vo forme generálnej prevencie, t. j. pôsobenia trestu smerom k ostatným členom spoločnosti tak, aby jednoznačne vnímali, že za porušovanie spoločenských pravidiel môžu byť odsúdení. Uložený trest má vyjadrovať i morálne odsúdenia páchatel'a, ktoré sa prejavuje jeho odsúdením na určitý konkrétny trest.

Veľmi dôležité je pri ukladaní trestu hodnotiť osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, a to najmä preto, aby trest, ktorý je páchatel'ovi ukladaný, odrážal v sebe najmä jeho minulosť z hľadiska jeho postoja k dodržiavaniu jednotlivých spoločenských noriem, jeho povinností, ale najmä jeho vývoj z hľadiska páchania trestnej činnosti. Dôležité je hodnotenie a posúdenie páchatel'a z hľadiska jeho pôsobenia v spoločnosti, a to vo všetkých súvislostiach a so zreteľom na zabránenie odsúdenému v páchaní ďalšej trestnej činnosti, ale aj s dôrazom na vytvorenie podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Preto je pre daného páchatel'a vždy dôležité uložiť individuálny trest v zmysle tejto zásady, pretože je potrebné, aby spoločnosť pôsobila svojou sankciou, ktorú ukladá súd, najmä na páchatel'a trestného činu. Dôležité je skúmať aj pomery páchatel'a, a to v celom spektre pôsobenia tejto osoby v minulosti, pretože len tak je možné zabezpečiť, aby trest bol uložený spravodlivo. Dôležité je pri ukladaní trestu poznať rodinné a osobné pomery páchatel'a, ale aj jeho majetkové pomery, zdravotný stav, ako aj jeho postavenie v rodine najmä s ohľadom na jeho starostlivosť vo vzťahu k ostatným členom jeho rodiny. Napriek formálnemu ponímaniu trestného činu je hodnotenie osoby páchatel'a a jeho pomerov veľmi významné pri ukladaní trestu, pretože práve na základe správneho hodnotenia páchatel'a a overenia jeho pomerov je možné splniť cieľ individuálnej prevencie.

Podľa § 98 písm. a) Trestného zákona súd môže upustiť od potrestania mladistvého, ktorý spáchal prečin, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave, ak vzhľadom na povahu spáchaného činu a na doterajší život mladistvého možno dôvodne očakávať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu.

Podľa § 101 ods. 1 Trestného zákona za podmienok uvedených v § 98 môže súd podmieniene upustiť od potrestania mladistvého, ak považuje za potrebné počas určenej doby sledovať správanie mladistvého.

Významnými podmienkami, ktoré súd musí obligatórne skúmať pri rozhodovaní o upustení od potrestania mladistvého obžalovaného sú: či ľutuje spáchanie prečinu a prejavuje účinnú snahu po náprave, či vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a na doterajší život mladistvého možno dôvodne očakávať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu.

Prokurátor zastáva názor, že na obžalovaného je možné pôsobiť už len podmieniene upustením od potrestania, pretože u mladistvého obžalovaného U. T. je nielen potrebné, ale priam nevyhnutné sledovať správanie mladistvého počas určenej doby. Predovšetkým z dôvodu, že počas celého prípravného konania popieral spáchanie skutku a až následne na hlavnom pojednávaní vykonal vyhlásenie, že je vinný zo skutku, ktorý mu je kladený za vinu. Doposiaľ neprejavil snahu po náprave, ani len neprejavil záujem nahradiť spôsobenú škodu (komunikáciou s poškodeným, ktorý by mu pravdepodobne vytvoril podmienky na alternatívnu formu náhrady škody, iniciatíva sa vyžaduje od mladistvého obžalovaného). Obžalovaný sa už v roku 2019, teda ako 12 ročný, sa dopustil krádeže dreva a len pre nedostatok veku nebol trestnoprávne zodpovedný. Je záškolákom, z príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny je hodnotený negatívne. Dňa 04.09.2022 sa dopustil priestupku proti majetku, a to drobnou krádežou tovaru v hodnote 61,92 eur, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 16,50 eur, ktorú doposiaľ neuhradil. Skutok, z ktorého ho súd uznal za vinného, spáchal dňa 10.09.2022.

Vzhľadom na osobu obžalovaného, by u neho upustenie od potrestania nespĺnilo účel sledovaný Trestným zákonom a je na mieste mu podmiennečne upustiť od potrestania a počas určenej doby sledovať jeho správanie. Podmiennečné upustenie od potrestania možno považovať za spravodlivé, to by splnilo účel sledovaný Trestným zákonom tým, že by mu zabránilo v páchaní ďalšej trestnej činnosti a bude ním zabezpečená prevýchova mladistvého obžalovaného, teda individuálna prevencia a súčasne naplní prvok generálnej prevencie spočívajúci vo výchovnom pôsobení trestu na ostatných, ktorí boli prítomní pri skutku a ktorých odradí od páchania obdobných trestných činov.

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátor navrhol, aby Krajský súd v Košiciach podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku podmiennečne upustil od potrestania mladistvého obžalovaného za súčasného určenia skúšobnej doby.

Vo svojom vyjadrení obhajca obžalovaného k odvolaniu prokurátora uviedol, že prokurátor svoje odvolanie odôvodnil tým, že tu nebol dôvod na upustenie od potrestania obžalovaného, pretože hodnotenie jeho osoby ako jeho pomerov, ktoré boli jedným z dôvodov na upustenie od potrestania nebolo správne, nakoľko nie u každého mladistvého, ktorý doposiaľ nebol súdne trestaný postačí upustiť od potrestania. Prokurátor ďalej uviedol, že podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Účelom trestu podľa prokurátora je, že má pôsobiť na predchádzanie protiprávnych činov a primerane chrániť spoločnosť ako určitá odplata vo forme ujmy na slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného. Podstatnou skutočnosťou podľa prokurátora je aj to, aby sa dôsledne hodnotila osoba páchatel'a a jeho pomery a možnosť jeho nápravy, jeho pôsobenie v spoločnosti s dôrazom na vytvorenie podmienok na výchovu odsúdeného k tomu aby viedol riadny život.

Podľa § 98 písm. a/ Trestného zákona, súd môže upustiť od potrestania mladistvého, ktorý spáchal prečin, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave, ak vzhľadom na povahu spáchaného trestného činu a na doterajší život mladistvého možno dôvodne predpokladať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu, preto prokurátor má za to, že v danej veci je možné pôsobiť len podmiennečným upustením od potrestania, nakoľko je potrebné sledovať správanie jeho osoby po určenú dobu.

Z obsahu rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves a jeho odôvodnenia najmä na str. 5 vyplýva, že aj keď sa obžalovaný v minulosti dopustil nejakej protispoločenskej činnosti tak z poslednej správy ÚPSaR je preukázané, že sa zlepšila jeho dochádzka v škole, zlepšilo sa správanie a nebolo zaznamenané žiadne protispoločenské správanie v škole a v mieste bydliska. Obžalovaný nebol prejednávaný komisiou verejného poriadku. Z týchto skutočností možno vidieť účinnú snahu obžalovaného na riadnom živote. Súd v tomto smere zohľadnil aj pomery v rodine, ktoré majú tiež vplyv pri rozhodovaní o treste, resp. upustení od potrestania. Okresný súd Spišská Nová Ves dostatočne prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré obsahuje ustanovenie § 98 písm. a/ Trestného zákona ako aj na osobné a rodinné pomery obžalovaného. Okresný súd týmto svojím rozhodnutím sledoval, aby si obžalovaný uvedomil svoje konanie, kde už samotné prejednanie pred súdom a jeho postoj pred súdom, kde sa priznal ku skutku, tento úprimne oľutoval, splnilo svoj účel, pričom samotné konanie pred súdom obžalovaného utvrdilo v tom, že protiprávne konanie je nesprávne, chápe negatívnosť svojho správania, čím sa podľa súdu naplnil prvok individuálnej ako aj generálnej prevencie. Vzhľadom na tieto skutočnosti skutočnosti obžalovaný navrhol odvolanie prokurátora podľa ustanovenia § 319 Trestného poriadku zamietnuť.

Na podklade odvolania okresného prokurátora krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o výrok o vine, krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní dňa 15.3.2023 po vyhlásení obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. a) Tr. por., že je vinný zo spáchania skutku, ktorý mu bol kladený za vinu a po jeho kladných odpovediach na otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. ako aj po súhlasnom stanovisku

prokurátora, obhajcu, zákonnej zástupkyne a zástupcu ÚPSVaR, uznesením podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Tr. por. jeho vyhlásenie prijal. Zároveň ho poučil, že takéto vyhlásenie o vine zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe bude pre potreby ďalšieho konania a rozhodnutia považované za priznanie spáchania skutku a súčasne ho poučil tiež o tom, že vyhlásenie prijaté súdom je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Krajský súd zdôrazňuje, že obžalovaný odpovedal kladne aj na otázku, či rozumie právnej kvalifikácii skutku ako prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák. a taktiež na otázku, či sa dobrovoľne priznáva a uznáva vinu za spáchaný skutok uvedený v obžalobe prokurátora, nakoľko okresný súd následne na hlavnom pojednávaní rozhodol o jeho vine napadnutým rozsudkom a to tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti, tento výrok o vine u obžalovaného už nadobudol právoplatnosť a v tejto časti nebol napadnuteľný odvolaním, teda za takéhoto právneho stavu nebolo u obžalovaného odvolanie ako riadny opravný prostriedok proti výroku o jeho vine prípustné.

Vzhľadom k tomu krajský súd z formálnych dôvodov bez preskúmania vecnej stránky podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie prokurátora preskúmal len pokiaľ ide o výrok o treste, konštatujúc, že prokurátor aj takéto odvolanie podal.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Podľa § 97 ods. 1 Tr. zák. účelom trestu u mladistvého je predovšetkým vychovať ho na riadneho občana, trest má zároveň pôsobiť na predchádzanie protiprávnych činov a primerane chrániť aj spoločnosť, má viesť súčasne k obnoveniu narušených sociálnych vzťahov a k začleneniu mladistvého do rodinného a sociálneho prostredia.

Podľa § 40 ods. 1 písm. a) Tr. zák. upustiť od potrestania páchatel'a prečinu, ak ním nebola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, možno upustiť, ak páchatel' priznal spáchanie prečinu, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave a ak vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a na doterajší život páchatel'a možno dôvodne očakávať, že už samotné prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu.

Podľa § 98 písm. a) Trestného zákona súd môže upustiť od potrestania mladistvého, ktorý spáchal prečin, jeho spáchanie ľutuje a prejavuje účinnú snahu po náprave, ak vzhľadom na povahu spáchaného činu a na doterajší život mladistvého možno dôvodne očakávať, že už prejednanie veci pred súdom postačí na jeho nápravu.

Obžalovaný mladistvý U. T. nebol doposiaľ súdne trestaný, za priestupok bol sankcionovaný dňa 4.9.2022 pre drobnú krádež tovaru v hodnote 61,92 Eur, za čo mu bola uložená pokuta vo výške 16,50 Eur, ktorá doposiaľ nebola uhradená. Krajský súd poukazujúc na toto ojedinelé pochybenie uvádza, že obžalovaného možno hodnotiť, že pred spáchaním trestnej činnosti, ale aj po jej spáchaní viedol riadny život, osobu obžalovaného a predovšetkým jeho rodinné pomery hodnotil aj orgán sociálno právnej ochrany detí a sociálnej kurately. Zo správy tohto orgánu vyplýva, že rodina obýva jednoizbový murovaný dom bez elektrickej energie a vody, pričom matka má oslabené rodičovské zručnosti a aktuálne vykonáva celodennú starostlivosť vo vzťahu k dvom najmenším deťom narodeným v roku 2019 a 2021. Sestra obžalovaného je ťažko zdravotne postihnutá. Správanie obžalovaného v mieste bydliska je bezproblémové a nebolo prejednávané komisiou verejného poriadku. Okrem osoby obžalovaného, ktorú možno hodnotiť pozitívne, vrátane spôsobu života, ktorý doteraz viedol, nakoľko spáchanie trestnej činnosti možno považovať len za ojedinelé vybočenie, vyznievajú v jeho prospech viaceré okolnosti prípadu, na ktoré poukázal vo svojom vyjadrení obhajca obžalovaného, a to najmä to, že sa obžalovanému zlepšila jeho dochádzka v škole, pričom nebolo zaznamenané žiadne protispoločenské správanie ako v škole tak aj v mieste bydliska, pričom z týchto skutočností možno vidieť jeho účinnú snahu po náprave.

U obžalovaného ani krajský súd nevzhladol existenciu priťažujúcej okolnosti a obžalovanému poľahčovala okolnosť podľa § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák. Za takéhoto stavu sa znižuje horná hranica

trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona o jednu tretinu. V tomto prípade takýto postup neprichádza do úvahy, nakoľko horná hranica trestnej sadzby u obžalovaného je minimálna. Krajský súd zdôrazňuje aj ďalšiu skutočnosť, a to, že mladistvému obžalovanému je možné uložiť po predchádzajúcom znížení trestnej sadzby trest odňatia slobody znížený aj podľa § 117 ods. 1 Tr. zák. Okrem uvedeného je potrebné prihliadnuť aj na závažnosť poľahčujúcich okolností podľa § 38 ods. 2 Tr. zák., ktoré vo svojom súhrne vyznievajú v prospech obžalovaného.

Dôležitým bolo aj zohľadnenie skutočností, že obžalovaný vyhlásil vinu a okresný súd uznesením toto vyhlásenie prijal. Krajský súd rezultuje, že úvaha prokurátora vo vzťahu k tomu, že obžalovaný v prípravnom konaní spáchanie skutku popieral, nie je namieste, a to aj vo vzťahu k zjednocujúcemu stanovisku trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj/55/2016 zo dňa 27.06.2017. Z uvedeného stanoviska vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa zmieneného zákonného ustanovenia trestného poriadku a jeho následné prijatie súdom samo osebe síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ustanovenia § 36 písm. n) Tr. zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ustanovenia § 36 písm. l) Tr. zák., avšak takýto postoj obžalovaného je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijíma všetky právne účinky priznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno v tomto prípade pri ukladaní trestu aplikovať ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže byť uložený trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Keďže obžalovaný viedol po spáchaní trestného činu riadny život, nedopustil sa žiadneho protiprávneho konania a k trestnej činnosti zaujal kritický postoj, mal aj krajský súd za to, že u mladistvého obžalovaného nebolo potrebné podmiennečne upustiť od jeho potrestania a určovať mu skúšobnú dobu, tak ako sa nesprávne domnieva prokurátor.

Tým boli splnené všetky zákonné podmienky na aplikáciu ustanovenia § 98 písm. a) Tr. zák. Ak súd upustil od potrestania, hľadá sa na mladistvého akoby nebol odsúdený. Týmto svojím rozhodnutím o výroku o treste okresný súd správne sledoval, aby mladistvý bol vychovaný na riadneho občana, dala sa mu možnosť preukázať, že si uvedomil svoje konanie.

Zároveň aj krajský súd je toho názoru, že už prejednanie veci pred súdom postačí na nápravu obžalovaného a takého prejednanie veci splní svoj účel aj v rámci generálnej prevencie.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody krajský súd ako súd odvolací po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste, resp. o upustení od potrestania považoval podané odvolanie prokurátora za nedôvodné, a preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.